

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Reactie op de repliek van Alink en collega's

De NPM-schattingen opnieuw onder de loep

van der Put, C.E.; Assink, M.

DOI

[10.1007/s12453-017-0159-2](https://doi.org/10.1007/s12453-017-0159-2)

Publication date

2017

Document Version

Final published version

Published in

Kind en adolescent

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van der Put, C. E., & Assink, M. (2017). Reactie op de repliek van Alink en collega's: De NPM-schattingen opnieuw onder de loep. *Kind en adolescent*, 38(4), 268-270. <https://doi.org/10.1007/s12453-017-0159-2>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Reactie op de repliek van Alink en collega's: de NPM-schattingen opnieuw onder de loep

Claudia E. van der Put · Mark Assink

Met waardering hebben wij de reactie van Alink et al. (2017) gelezen op de door ons eerder geplaatste kanttekeningen bij de nationale prevalentiestudies naar mishandeling van kinderen en jeugdigen (NPM-2005 en NPM-2010). Met veel interesse hebben wij kennisgenomen van de nieuwe gegevens die hierin worden gepresenteerd over de prevalentie van verschillende vormen van kindermishandeling. Deze aanvullende gegevens geven een beter beeld van de prevalentie per type mishandeling, omdat daarin niet meer sprake is van een willekeurige ontdebelling van gegevens in geval van comorbiditeit. Dit is een belangrijke aanvulling, omdat comorbiditeit van vormen van kindermishandeling zeer vaak voorkomt (o.a. Arata et al. 2005; Finkelhor et al. 2011).

Daarnaast blijkt de non-respons-bias minder ernstig dan verwacht, omdat Alink en collega's aangeven alle deelnemers aan het onderzoek te hebben nagebeeld. Opmerkelijk is wel dat hierover niks te vinden is in de NPM-rapporten (Alink et al. 2011; IJzendoorn et al. 2007). Een telefonische eindmeting onder alle 1.127 informanten is een essentieel onderdeel van een goede dataverzameling, die bovendien kostbaar en tijdrovend is. Wij adviseren dan ook de methode van dataverzameling in de rapportage van de derde informantenstudie volledig te beschrijven, zodat lezers een juist oordeel kunnen vormen over de kwaliteit van de studie.

Dat Alink en collega's de prevalentiestudies met grote zorg hebben uitgevoerd betwijfelen wij niet. Kindermishandeling is zeer lastig meetbaar, en elke poging om de prevalentie ervan inzichtelijk te maken verdient aanzienlijke waardering. Wij zijn het echter niet eens met de stelling dat onze zorgen grotendeels onterecht zijn. Zo blijft overeind dat de kleine aantallen informanten per beroepsgroep samengaan met grote meetfouten en dus grote schommelingen in de schattingen. Ter illustratie: de schatting van de jaarprevalentie in 2010 (ten opzichte van het

Dr. C.E. van der Put (✉) · Dr. M. Assink
afdeling Forensische Orthopedagogiek, Universiteit van Amsterdam, Nieuwe
Achtergracht 127, 1018 WS Amsterdam, Nederland
e-mail: C.E.vanderPut@uva.nl

jaar 2005) met de Raad voor de Kinderbescherming als informant was ruim drie keer hoger en met huisartsen als informant bijna drie keer lager.

Alink en collega's schrijven geen conclusies te verbinden aan schommelingen in prevalentie binnen bepaalde informantengroepen, maar alleen aan schommelingen in de totaalprevalentie. Dit lijkt echter problematisch, omdat bij elke beroepsgroep andere wegingen worden gehanteerd om het gemeten aantal gevallen van kindermishandeling te extrapoleren naar de totale populatie van kinderen. Zo worden politieregistraties van gevallen van kindermishandeling vermenigvuldigd met 4, terwijl huisartsregistraties van gevallen van kindermishandeling worden vermenigvuldigd met 223. Hierdoor is 'alleen naar het totaalbeeld kijken' geen oplossing voor het probleem van kleine steekproeven per beroepsgroep, omdat sommige meetfouten zeer zwaar doorwerken door de hoge vermenigvuldigingsfactoren. Tot slot biedt de ratio 'totaal aantal informanten / totaal aantal kinderen', waarvan de auteurs in hun repliek aangeven dat deze beter is dan in de Verenigde Staten, helaas geen oplossing voor de grote meetfouten.

Bovendien blijft het zorgelijk dat veel gevallen van kindermishandeling naar verwachting niet worden gesignaleerd door informanten. Specifieke vormen van mishandeling zijn immers niet goed zichtbaar, zoals seksueel misbruik, emotionele mishandeling en verwaarlozing. Het is daarom waarschijnlijk dat gevallen van deze vormen van mishandeling niet goed worden geregistreerd door informanten. Ter illustratie: een meta-analyse naar de prevalentie van seksueel misbruik laat zien dat deze wordt geschat op 4 % volgens informant studies en op 12,7 % volgens zelfrapportage studies (Stoltenborgh et al. 2011). Daarom is het aannemelijk dat in de NPM-studies sprake is van een onderrepresentatie van het aantal gevallen van minder zichtbare vormen van kindermishandeling.

In de NPM-2010 geven de auteurs aan dat jaarlijks naar schatting 119.000 kinderen slachtoffer zijn van kindermishandeling (i. e. 3,4 % van de kinderen jonger dan achttien). Dit aantal wordt in veel rapportages overgenomen, en gemeentelijke overheidsbeleid wordt op dit aantal gebaseerd. Wij denken dat de schatting van 119.000 moet worden beschouwd als ondergrens van het aantal werkelijke slachtoffers van kindermishandeling. De schatting van de prevalentie van kindermishandeling volgens zelfrapportages van middelbare scholieren is immers 9,9 % (Alink et al. 2011). Een extrapolatie van dit percentage naar alle kinderen leidt tot een schatting van 350.000 mishandelde kinderen per jaar. Hierbij gaat het alleen om ernstige vormen van kindermishandeling. Worden minder ernstige vormen ook betrokken in de prevalentieschatting, dan komt het totaal aantal jaarlijks mishandelde kinderen uit op ongeveer 650.000 (18,7 %). Relevant om hierbij op te merken is dat deze schattingen gebaseerd zijn op antwoorden van middelbare scholieren, waarbij geen rekening gehouden wordt met het feit dat jonge kinderen meer risico lopen dan oudere kinderen. Waarschijnlijk zijn deze getallen dus onderschattingen. Bovendien is verwaarlozing niet meegenomen bij de schattingen van de jaarprevalenties, omdat verwaarlozing in NPM-2010 alleen is gemeten als 'ooit voorgekomen' en niet als 'voorgekomen in de afgelopen 12 maanden'.

Gegeven de grote verschillen in prevalentieschattingen, die onder meer voortkomen uit verschillen in onderzoeksmethoden en definities van kindermishandeling,

is ons advies om de prevalentie van kindermishandeling in Nederland niet uitsluitend te baseren op één schatting. De schattingen in informantenstudies en zelfrapportage studies lopen zodanig uiteen dat het belangrijk is beide getallen te benoemen en beleid op beide typen onderzoek te baseren.

Literatuur

- Alink, L., IJzendoorn, R. V. van, Bakermans-Kranenburg, M. J., Pannebakker, F., Vogels, T., & Euser, S. (2011). *Kindermishandeling in Nederland anno 2010. De Tweede Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen (NPM-2010) Tweede versie*. Leiden: Casimir publishers.
- Alink, L. R. A., Prevo, M. J. L., Berkel, S. R. van, Linting, M., & Pannebakker, F. (2017). De prevalentie van kindermishandeling in Nederland: het belang van het nauwkeurig beoordelen van schattingen. Een replek. *Kind en Adolescent*, published online. <https://doi.org/10.1007/s12453-017-0158-3>.
- Arata, C. M., Langhinrichsen-Rohling, J., Bowers, D., & O'Farrill-Swails, L. (2005). Single versus multi-type maltreatment: an examination of the long-term effects of child abuse. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 11(4), 29–52.
- Finkelhor, D., Turner, H., Hamby, S., & Ormrod, R. (2011). Polyvictimization: children's exposure to multiple types of violence, crime, and abuse. *Free Inquiry in Creative Sociology*, 39(2), 24–34.
- IJzendoorn, M. H. van, Prinzie, P. J., Euser, E. M., Groeneveld, M. G., Brilleslijper-Kater, S. N., Noort-Van der Linden, A. M. T. van, Bakermans-Kranenburg, M. J., Juffer, F., Mesman, J., Klein Velderman, M., & San Martin Beuk, M. (2007). *Kindermishandeling in Nederland anno 2005: de Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen. (NPM-2005)*. Leiden: Casimir Publishers.
- Stoltenborgh, M., IJzendoorn, M. H. van, Euser, E. M., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2011). A global perspective on child sexual abuse: meta-analysis of prevalence around the world. *Child maltreatment*, 16(2), 79–101.

Dr. Claudia E. van der Put is universitair docent aan de afdeling Forensische Orthopedagogiek van de Universiteit van Amsterdam.

Dr. Mark Assink is postdoctoraal onderzoeker aan de afdeling Forensische Orthopedagogiek van de Universiteit van Amsterdam.